

ΠΕΡΙ ΠΑΤΑΪΚΙΣΜΟΥ (FETICHISME). Ο Παταϊκισμός (*) οὐκ ἔστιν ἴδιος εἰς μόνους τοὺς λαοὺς τῆς Αἰθιοπίας, ἀλλὰ κοινὸς σχεδὸν παρ' ἅπασιν τοῖς σημερινοῖς ἀγρίοις ἢ βαρβάροις ἔθνεσι. Τὸ εἶδος δὲ τοῦτο τῆς λατρείας παρὰ τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου ὀρθῶς βαρβαρισμὸς ἐκλήθη. Οἱ Ἀπάλακες τῆς Φλορίδος λατρεύουσι τὸ μέγα ὄρος **Otaimi**, καὶ οἱ τῆς νήσου Αἴτης, ἢ οἱ τοῦ Ἁγ. Δομίγγου, ἔχουσι μέγαν ἀριθμὸν Παταϊκῶν (fétiches) καλουμένων **Zamez**, ἰδίως δὲ ἐγγέλεις, κροκοδείλους καὶ λίθους, εἰς οὓς προσφέρουσι πλακούντια καὶ ἄνθη. Κασικὸς τις κατέχευε τρεῖς θεῖους λίθους, ἐξ ὧν ὁ μὲν ἐπέφερε τὴν αὔξησιν τῶν κόκκων, ὁ δὲ ἀποκαθίστη εὐχερῆ τὴν ἐκθλάσθησιν αὐτῶν, ὁ δὲ τρίτος παρήγε τὴν γαλήνην, καὶ τὴν βροχὴν. Ἐπιμήκης καὶ ξηρὰ κολοκύνθη ἐστὶν ὁ θεὸς Λάρης τῶν Βραζιλιανῶν, εἰς ὃν προσφέρονται δῶρα ἀφιερῶνται δὲ εἰς χρῆσιν τῆς μαντείας. Οἱ **Natchez** ἔχουσι ὡς ἀντικείμενον τῆς λατρείας τῶν ζωονικόν τινα λίθον, ζηλοτύπως πεφυλαγμένον καὶ κεκαλυμμένον ἐξ ἑκατὸν ἐριφύων δερμάτων. Λίθινός τις στυρὸς ἐστὶ τὸ παρέχον τὴν βροχὴν εἰς τοὺς νησιώτας **Cozumel**. Οἱ δὲ Γασπασιανοὶ εἰσὶ τοσοῦτον ἐνθερμοὶ λάτρεις τούτου τοῦ σημείου, ὥστε τὸ φέρουσι ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ ἐπὶ τῶν ἱματίων, οὐδέποτε δὲ τὸ ἐγκαταλείπουσι, καὶ θάπτονται μετ' αὐτοῦ, ἵνα εἰς τὸν τύπον τῶν προγόνων τῶν γινώσκωσιν ἀλλήλους. Ἦθελέ τις τοὺς ἐκλάβει χριστιανούς, ἐὰν δὲν ἐμάνθανε παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, ὅτι ἡ ἀρχὴ τοιαύτης λατρείας παρήχθη ἐκ τοῦ ὅτι σταυρὸς τις ἐνεφανίσθη κατ' ὕπνον εἰς ἓνα τῶν προγόνων τῶν ἐν καιρῷ λοιμοῦ. Πᾶν τὸ ἐμφανιζόμενον αὐτοῖς κινδόν, ἢ τὸ κινούμενον ὑπ' ἀγνώστων αὐτοῖς ἐλατηρίων, ἢ τὸ κερτιμὸν ἰδιότῃ ἀκατάληπτον εἰς αὐτοὺς, ἐν τῷ ἅμα θεωρεῖται ὑπ' αὐτῶν ὡς Παταϊκός, ἢ ὡς **Manitou**, ἢτοι πνεῦμα. Οὕτω οἱ Ναδουέσσοι τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Καρβέρος, ἐπίστευσαν ὅτι πᾶν βιβλίον ἐστὶ πνεῦμα καινολογούμενον τὰ πάντα εἰς τὸ ὠτίον αὐτῶν. Περιεργότατον δὲ ἐστὶν ἐκείνο, τὸ ὁποῖον διηγεῖται ὁ **Herrera**, δεικνύον τὸν τρόπον τοῦ συλλογιζέσθαι τῶν Ἀμερικανῶν. Ὁρῶντες τὸ πάθος τῶν Ἰσπανῶν πρὸς τὸν χρυσόν, ἐπίστευσαν ἀδιστακτικῶς ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ Παταϊκὸς τῶν, διὰ τοῦτο οἱ βάρβαροι τῆς Κούβης (**Cube**) ἐφαντάσθησαν, ὅτι ὄφειλον ἐν πρώτοις νὰ ἐξιλεώσωσι ταύτην τὴν ξένην θεότητα, εἶτα δὲ νὰ τὴν ἀποπέμψωσι μακρὰν τῶν γαιῶν τῶν. Συνήθροισαν λοιπὸν πᾶν

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Παταϊκισμὸς ἢ παταϊκισμὸς εἶπερον οἱ Φοίνικες δίδουσι τι ἀγαλμα τιθέμενον ἐπὶ τῆς πύρας τῶν πλοίων γελοῖον δὲ καὶ νάννον, σχῆμα ἔχον οὕτω λέγει ὁ Ἡρόδοτος: « Ἔστι γὰρ τοῦ Ἡραίου τοῦ ἀγάλμα τοῖσι Φοινικηῖσι Παταϊκοῖσι ἐμφερέστατον τοῦς αἱ Φοίνικες ἐν τῆσι πύραισι τῶν τριηρέων περιάγουσι: εἰ δὲ τούτους μὴ ὄπωπε ἐγὼ δὲ οἱ σημανέω πυγμαίου ἀνδρὸς μίμησις ἐστὶ. » Ταῦτά καὶ ὁ Ἡρόδοτος. — Παταϊκισμὸν καὶ παταϊκισμὸν λέγει ἢ συνήθεια μικρὸν τι νάννον καὶ γελοῖον ἀνθρωπίον, ἢ καὶ μικρὸν κοράσιον παρ' ἡλικίαν ἀκκιζόμενον. . . . Μήπως ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ τῶν Φοινικῶν κατάγεται καὶ ἡ ἡμετέρα λέξις;

ὅ εἶχον χρυσὸν ἐντὸς κανίστρου, καὶ ἀφοῦ ἐψάλαν καὶ ἐχόρευσαν κατὰ τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν διατάξεις περὶ αὐτοῦ τοῦ κανίστρου, τὸ ἐόρυσαν εἰς τὴν θάλασσαν. Παραδοξότατον δὲ ἐστὶ τὸ ἔθος τῶν κατοίκων τῆς χερσονήσου Γουκατάνης. Ἄμα ὡς γεννηθῆ τὸ παιδίον, οἱ γονεῖς τοῦ κομίζουσι αὐτὸ εἰς τόπον ὠρισμένον διὰ τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετάς, καὶ τὸ ἀφίγουσι γυμνὸν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐπὶ τραπέζης, ἐφ' ἧς διασπείρουσι λεπτοτάτην κόκκιν. Ἐπανέρχονται δὲ τὴν ἐπιούσαν, παρατηροῦσι τὰ ἴχνη τοῦ ζώου τοῦ προσεγγίσαντος τὸ νήπιον, καὶ πιστεύουσι ὅτι τὸ δεῖνα ζῶον θὰ ἦναι ἢ προστάτις θεότης τούτου. Ὅταν δὲ τὸ παιδίον φθάσῃ εἰς ἡλικίαν ὥστε νὰ γινώσκῃ τὴν θρησκείαν, τότε τῷ διακοινοῦσι ποῖός ἐστιν ὁ προστάτης του, καὶ εἶτε μύρμηξ εἶναι, ἢ αἰλουρος, εἶτε ὄφις, τὸ παιδίον ὀφείλει νὰ τὸν λατρεύῃ ὡς θεόν του, καὶ ν' ἀκολουθῇ τὰς ἐμπνεύσεις του. (Ἐκ τῶν τοῦ **De Brosses**.)

Μετάφρασις Μ. ΓΚΙΟΑΜΑ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

—οο—

Εἰς συνκναστροφὴν τινα συνεζητεῖτο τίς ἄρα γενῶν δύναται ν' ἀναδειχθῆ, καὶ νὰ θαυμάζηται ἐς αἰὼν ὡς εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος: πολλῶν μὲν λοιπὸν γνωμῶν ἐκφερομένων, ἀλλὰ μηδεμιᾶς εὐδοκιμούσης, μαθητῆς τις ἀναστάς εἶπε: « Τὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ εὐεργέτου, θεωρούμενα ὡς ἀριθμητικοὶ Ἑλληνικοὶ χαρακτήρες, ἔχουσι μεταξὺ αὐτῶν τὰς ἐφεξῆς σχέσεις:

α'. Τὸ τριπλασίον τοῦ πέμπτου χαρακτήρος εἶναι κατὰ τέσσαρα μείζον τοῦ δευτέρου.

β'. Ἐὰν τὸν δεῦτερον ἠξημημένον κατὰ 2 ἀφαιρέσῃς ἀπὸ τοῦ ἕκτου, εὐρήσεις τὸν πρῶτον.

γ'. Ὁ τρίτος εἶναι τὸ δεκαπλασίον τοῦ ἀθροίσματος τοῦ ἕκτου σὺν τῷ ἐβδόμῳ.

δ'. Τὸ τετραγώνον τοῦ ἕκτου ἰσοῦται τῷ τετάρτῳ.

ε'. Τὸ πηλίκον τοῦ ἕκτου διὰ τοῦ πέμπτου εἶναι $3 + \frac{1}{3}$.

ς'. Τὸ ἐξαπλασίον τοῦ ἕκτου ἰσοῦται τῷ ἐβδόμῳ χαρακτήρι.

ζ'. Ἐὰν ἐκ τοῦ τριπλασίου τοῦ πρώτου ἀφαιρέσῃς τὸν δεῦτερον, καὶ τὴν διαφορὰν ἀφαιρέσῃς πάλιν ἐκ τοῦ ἕκτου, τὸ δ' εὐρεθῆν εἰς κύβον ἀνυψώσης, εὐρήσεις ἀριθμὸν ἴσον τῷ ἀθροίσματι τοῦ ὀγδόου σὺν τῷ τετραγώνῳ τῆς διαφορᾶς τοῦ δευτέρου ἐκ τοῦ τριπλασίου τοῦ πρώτου.

η'. Τέλος ὁ δεῦτερος σὺν τῷ τετραγώνῳ αὐτοῦ, σὺν τῷ τετραγώνῳ τοῦ ἕκτου καὶ σὺν τῷ τριπλασίῳ τοῦ ὀγδόου ἰσοῦται τῷ τρίτῳ πηλίκῳ τοῦ ἐβδόμου.

Τὸ ρηθὲν ἐπηνέθη παμψηφεί, καὶ θεῖα εὐδοκία ἐπαληθεύσει.

I. A. K.

ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Τὰ ὀνόματα τῶν λυσόντων τὸ ἀνωτέρω Αἰνιγμὰ δημοσιεύθησονται ἐν τῇ Πανδῶρᾳ εἰς δὲ τὸν πρῶτον λύσαντα δοθήσεται δῶρον ἐν ἀντίτυπον τῆς Οἰκογενείας Παναρθάν.